

NIEUWE ENERGIEPRESTATIE- NORM IN NEDERLAND: DE NEN 7120

De NEN 7120 zal de huidige nieuwbouwnormen voor bepaling van de energieprestatie NEN 5128 en NEN 2916 gaan vervangen. Op termijn zal dit ook gaan gelden voor de huidige labelsystematiek (bepaald volgens ISSO 75 en 82). Naar verwachting zal deze norm per 1 januari 2011 door VROM aangestuurd gaan worden. Zoals reeds door VROM aangekondigd wordt de Energieprestatiecoëfficiënt (EPC)-eis voor woningen dan ook aangescherpt van 0,8 naar 0,6. De eisen voor de U-bouw zijn al per 1 januari 2009 aangescherpt en blijven ongewijzigd. Maar de nieuwe norm kan wel tot accentverschillen leiden.

> ENERGIEZUINIGHEID

TEKST ING. J.J.P. (JAN PIETER) VAN DALEN

De nieuwe norm is als één integrale norm ontwikkeld voor het bepalen van de energetische prestatie van zowel woningbouw als de utiliteitsbouw, zowel voor nieuwbouw als bestaande bouw. Deze nieuwe norm is ontwikkeld op basis van de volgende doelstellingen:

- aansluiten bij de Europese Richtlijn EPBD;
- fysisch juist, probabilistisch verantwoord;
- geen rem op innovatieve technieken;
- toekomstbestendig.

Voordeel van deze nieuwe norm is dat de energieprestatie waar nodig nauwkeuriger kan worden bepaald en dat er afstemming tussen de bepaling van de energieprestatie en het energielabel mogelijk is. Het doel is tweeledig:

1. stimuleren van energiebesparing met het energielabel;
2. toetsing via een EPC-eis van de ener-

gieprestatie van een gebouw aan het Bouwbesluit.

Gelet op de uiteenlopende doelen blijft er daarom een aparte indicator voor nieuwbouw (energieprestatiecoëfficiënt: EPC) en bestaande bouw (de Energie Index: EI) gelden. 'Onder de motorkap' is alles vernieuwd en sluit deze norm ondermeer aan bij de Europese normen en de Europese Richtlijn EPBD.

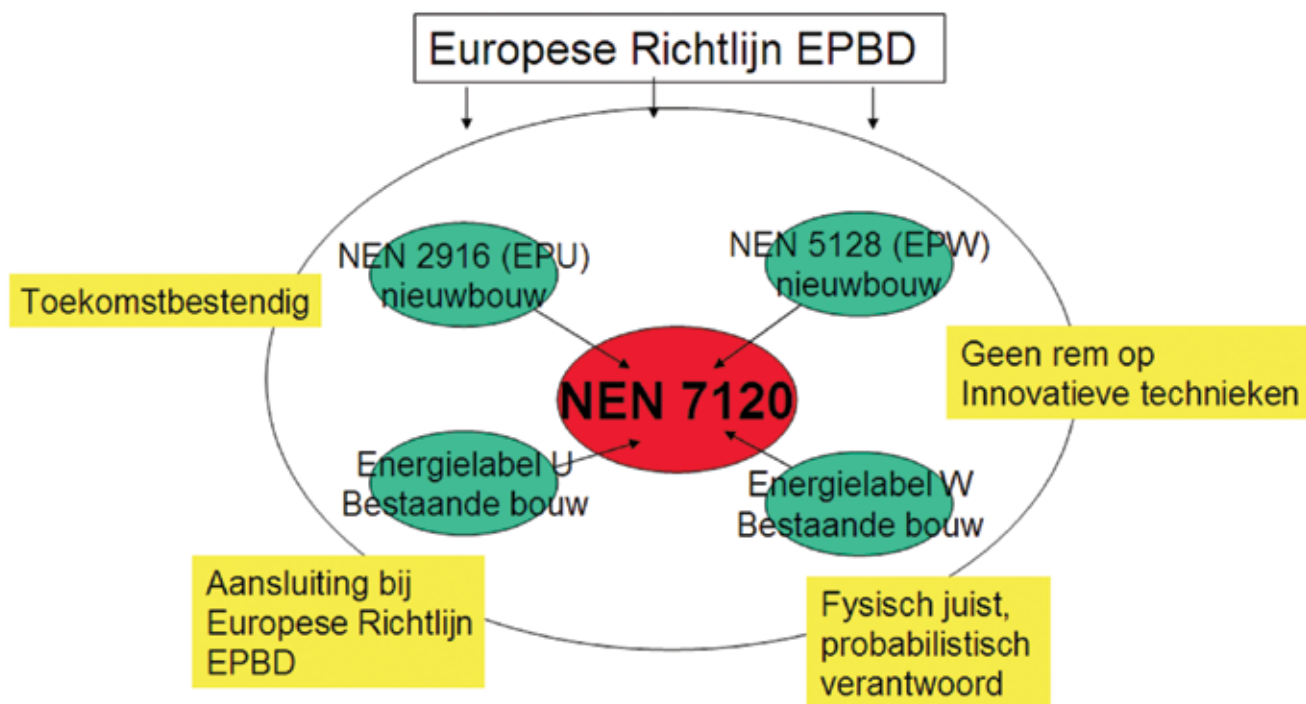
WIJZIGINGEN

De belangrijkste wijzigingen in deze norm zijn:

- Synchronisatie bestaande en nieuwbouw van bijvoorbeeld het bepalen van gebruiks- en verliesoppervlak.
- Door herstructurering van de norm vindt omrekening naar primaire energie pas aan het eind van de berekening plaats.
- De berekeningsmethode voor het

warmteverlies door ventilatie is op geheel andere leest geschoeid. Daarbij zijn voorzieningen meegenomen die tot op heden alleen via gelijkwaardigheid konden worden gewaardeerd.

- Ook voor utiliteitsbouw wordt nu, bij afwezigheid van een gebouwgebonden mechanisch koelsysteem, het energiegebruik voor zomercomfort berekend op basis van een forfaitair koelsysteem. Voor de woningbouw is dat nu al het geval.
- Nieuw referentieklimaat, conform NEN 5060:2008, met een zachtere winter en een warmere zomer. Overigens is tegelijkertijd de bijstelling voor het niet (meer) representatief klimaat vervallen die in NEN 5128:2004 was opgenomen voor berekening van de koudebehoefte.
- Er is een meer rechtlijnig verband tussen warmtapwatergebruik en woninggrootte voor bestaande woningen inge-

Figuur 1.

“ONDER DE MOTORKAP” IS ALLES VERNIEUWD EN SLUIT DE NEN 7120 ONDERMEER AAN BIJ DE EUROPESE NORMEN EN DE EUROPESE RICHTLIJN EPBD'

bracht, met een ondergrens voor kleine woningen.

- Gebouwbegrenzing (zolders meemenen als rekenzone enzovoort): hierover is in de nieuwe NEN-EPG meer helderheid en eenduidigheid.
- Fysische kengetallen voor componenten en forfaitaire waarden zijn in een aantal gevallen fors gewijzigd ten gevolge van nieuwe inzichten (bijvoorbeeld verliezen vanuit ongeïsoleerde collectieve tapwaterleidingen).
- Toevoeging van een normatieve bepalingmethode voor hulpenergie van verwarmingstoestellen (inclusief meetmethode), waardoor de noodzaak tot gelijkwaardigheidsbepalingen wordt teruggedrongen.
- In navolging van NEN 5128:2004/A1:2008: invoering van gebouwschilindicator (informatief).

LAATSTE ONTWIKKELINGEN

Begin maart 2010 is het normdocument definitief afgerond. Momenteel wordt de norm juridisch getoetst door VROM. Doel is dat de norm vanaf 1 januari 2011 van

kracht wordt. Echter, in de huidige toestand is de norm nog niet bruikbaar. De volgende ontwikkelingen vinden momenteel plaats:

- Er is sinds begin juli een rekentool beschikbaar die de effecten van de nieuwe norm inzichtelijk kan maken. Op dit moment worden de effecten van de nieuwe norm onderzocht. Het is van belang om goed zicht te hebben op de effecten en waar nodig de norm (correctiefactoren) aan te passen, om ongewenste effecten te voorkomen. De norm moet consistent zijn voordat deze volop wordt ingezet. Aan de testrekenresultaten en validatie van de nieuwe NEN-EPG wordt in de komende zomermaanden hard gewerkt.
- De bedoeling is dat – na verificatie – softwareleveranciers in de komende maanden eigen software kunnen gaan ontwikkelen.
- Afstemming met NEN 8088 (ventilatie-norm). Deze norm wordt ook doorontwikkeld en de effecten hiervan zullen moeten aansluiten bij de nieuwe NEN 7120. Dit geldt op termijn ook voor de

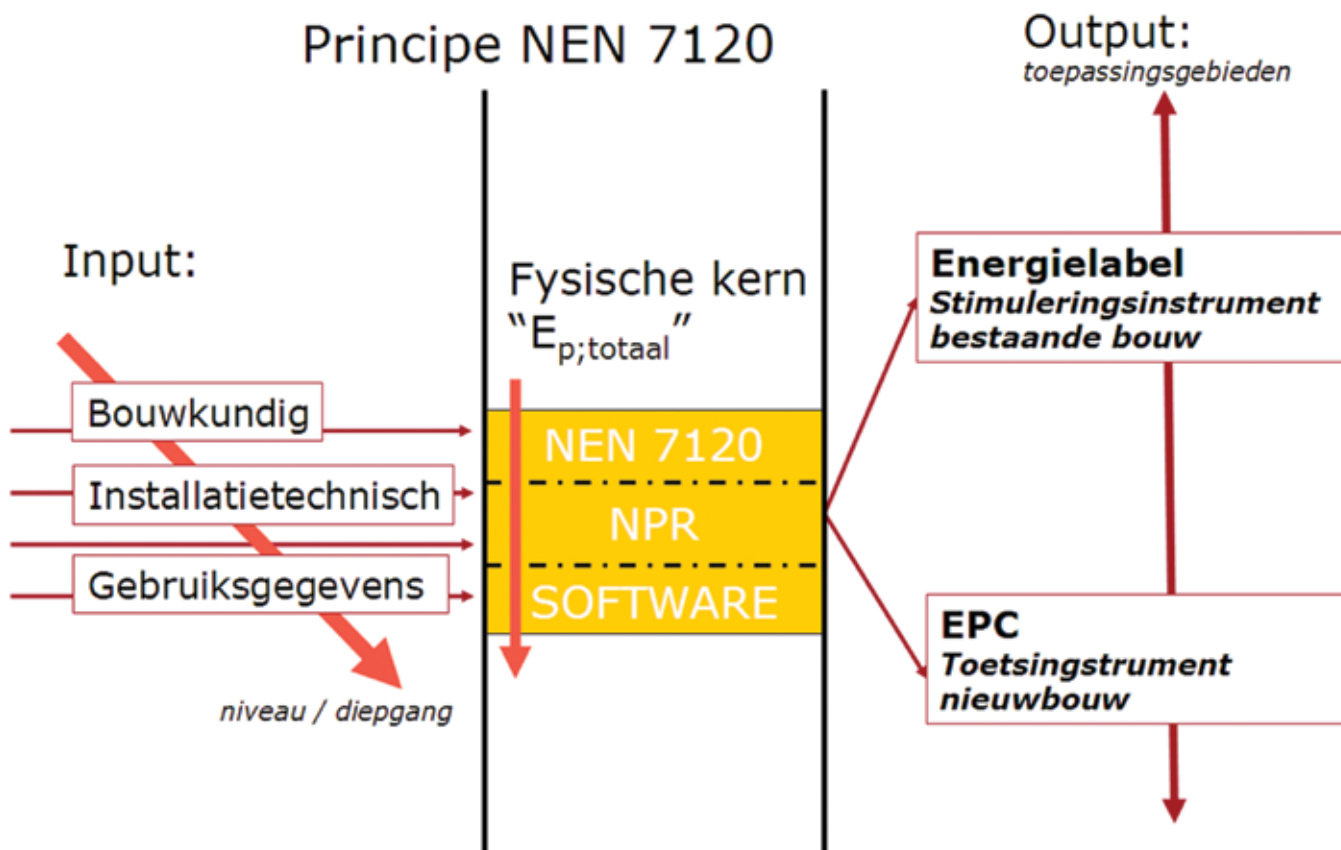
vernieuwde NEN 1068 (isolatienorm). Deze aansluiting wordt nu ook al gezocht.

- Er vindt overleg plaats over de afstemming met betrekking tot de invoerparameters. Bij de bepaling van het energielabel is het in beginsel namelijk niet de bedoeling dat er ten opzichte van de invoer van nu veel wijzigt. Maar als er meer informatie beschikbaar is moet het straks ook mogelijk zijn om die informatie te kunnen gebruiken. Dit komt bijvoorbeeld voor bij nieuwe woningen waarvoor straks in het kader van de aanscherping van de EPBD een energielabel moet worden opgesteld. De ins en outs hiervoor moeten nog tot op detail worden uitgewerkt.
- Er is nog geen praktijkrichtlijn uitgewerkt. Vanuit de branche pleiten wij voor een integraal handboek (praktijkrichtlijn), voorzien van voorbeelden.
- Vanaf september zal er een opleidings-traject moeten gaan starten om iedereen te informeren en bekend te laten worden met de nieuwe norm. We hebben aangegeven dat we graag een eerste (verplichte) instapcursus zien die voor iedere adviseur tegen (zeer) geringe kosten of zelfs kosteloos beschikbaar is. De vraag kan gesteld worden of VROM hierin wil meegaan.

PRINCIPE

Het principe van NEN 7120 is dat het straks mogelijk is om met input op een afgesproken minimumniveau te komen tot

Principe NEN 7120

Figuur 2.

VOORAANKONDIGING NEN 7120 SYMPOSIUM

Op 21 september wordt er door NEN een symposium georganiseerd over de nieuwe NEN 7120. Iedereen die te maken heeft met energiestatistiek in Nederland (adviseurs, architecten, bouwers, ontwikkelaars, etc.) worden voor dit symposium uitgenodigd. Via www.nen.nl is de brochure en aanmeldingsformulier te downloaden.

de gewenste output. Dit kan voor nieuwbouw dus soms verder gaan of afwijken dan bij bestaande bouw. De output kan dan bestaan uit een toetsingsmogelijkheid aan een Bouwbesluit-eis (met behulp van de EPC) of leiden tot een energielabel, bedoeld als stimulering en bewustwording van de energiemaat van het gebouw, uitgedrukt in de Energie Index. Tussen beide toepassingsgebieden is het straks eenvoudig mogelijk om te switchen. Dit principe is in figuur 2 weergegeven.

ENERGIEPRESTATIE MAATREGELLEN GEBIED: NVN 7125

Een ontwikkeling die parallel aan NEN 7120 is opgestart, betreft de waardering van energievoorzieningen op gebiedsniveau volgens de Nederlandse Voor Norm (NVN) 7125.

Denk hierbij aan positieve waardering van duurzame energieopwekking buiten het perceel, die een directe relatie heeft met het gebouw. Een voorbeeld hiervan is een collectieve PV-opwekking op wijkniveau, de aanwezigheid van een (mini) WKK en/of STEG-centrale. Straks wordt het mogelijk om deze vormen van energieopwekking ook te waarderen en wellicht dat de EPC hierop deels kan worden gecompenseerd. Het is nog te vroeg om exact aan te geven wat de invloed is van NVN 7125. Momenteel wordt de kritiek uit de markt, die binnen is gekomen tijdens de officiële commentaarronden, door de betrokken rapporteurs beoordeeld en verwerkt.

SLOTWOORD

Tot zover de laatste stand van zaken. De komende maanden wordt hard gewerkt om de impact van de norm inzichtelijk te maken en wordt er gewerkt aan het draagvlak, benodigd voor implementatie. Het moge duidelijk zijn dat een nieuwe norm nieuwe kansen biedt en leidt tot een eenduidiger benadering van de bepaling van de energiestatistiek in Nederland.

ING. J.J.P. (JAN PIETER) VAN DALEN IS SENIOR PROJECTLEIDER BIJ ADVIESBURO NIEMAN B.V. DE HEER VAN DALEN IS LID VAN DE NORMSUBCOMMISSIE NEN-EPG NAMENS DE ASSOCIATIE VAN EPA-ADVISEURS (AVEPA) EN FEDERATIE VAN ENERGIECONSULENTEN (FEDEC). HIJ GEEFT LEIDING AAN EEN TEAM VAN VIJF ENERGIEADVISEURS VANUIT DE VESTIGING ZWOLLE VAN ADVIESBURO NIEMAN. DAARNAAST IS HIJ LID VAN DE WERK GROEP EPBD VAN NLINGENIEURS EN VOORZITTER VAN DE VAKGROEP ENERGIE & DUURZAAMHEID BINNEN ADVIESBURO NIEMAN.